

**Stredná zdravotnícka škola
Lipová 32 066 83 Humenné**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

UČEBNÝ ODBOR: 5371 H SANITÁR

**MEDZINÁRODNÁ ŠTANDARDNÁ KLASIFIKÁCIA
VZDELÁVANIA: ISCED 3 C**

**Spracovaný podľa ŠVP vydaného MZ Slovenskej republiky pod číslom
Z35013-2013-OZdV zo dňa 30.07.2013 s účinnosťou od 1. septembra 2013**

OBSAH

Úvodné identifikačné údaje	4
1. Vlastné zameranie školy	6
1.1 Charakteristika školy	9
1.2 Charakteristika pedagogického zboru	10
1.3 Kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	10
1.4 Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	10
1.5. Vnútny systém kontroly a hodnotenia žiakov školy	11
1.5.1 Zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov	13
1.5.2 Získavanie podkladov na hodnotenie a klasifikáciu	14
1.5.3 Postup pri hodnotení a klasifikácii prospachu	14
1.5.4 Klasifikácia odborných vyučovacích predmetov teoretického vyučovania	15
1.5.5 Klasifikácia odborných vyučovacích predmetov praktického vyučovania	16
1.6 Spolupráca so sociálnymi partnermi	18
2 Ciele výchovy a vzdelávania	19
3 Všeobecné ciele odborného vzdelávania a prípravy na úrovni ISCED 3C	19
4 Charakteristika školského vzdelávacieho programu	21
4.1 Popis vzdelávacieho programu	21
4.2 Základné údaje pre stredné odborné vzdelanie	22
4.3 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača	23
4.4 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce	23
5 Kompetencie (profil) absolventa školského vzdelávacieho programu	24
5.1 Celková charakteristika absolventa	24
5.2 Kľúčové kompetencie	25
5.3 Odborné kompetencie	26
6 Učebné plány	28
6.1 Rámcový učebný plán	28
7 Vzdelávacie oblasti	30
7.1 Odborné vzdelávanie	30
7.2 Vzdelávacie štandardy odborného vzdelávania	30
7.2.1 Teoretické vzdelávanie a praktická príprava	30
7.3 Odborná klinická prax	36
8 Základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu	39
8.1 Základné materiálne podmienky	39
8.2 Personálne podmienky	40
8.3 Učebné zdroje	41
8.3.1 Odborná literatúra pre učebný odbor	41
8.3.2 Didaktická technika	41
8.3.3 Materiálne výučbové prostriedky	41
8.4 Podmienky bezpečnosti a hygieny práce	43
9 Využitie ŠVP v ŠkVP pre vzdelávanie dospelých	44
10 Záverečná skúška	45
10.1 Témy záverečnej skúšky	45
10.2 Hodnotenie záverečnej skúšky	47
10.3 Cieľové požiadavky na záverečnú skúšku	47
10.4 Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov na záverečnej skúške	48
10.5 Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie záverečnej skúšky	48

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola, Lipová 32 066 83 Humenné
Názov školského vzdelávacieho programu	Sanitár
Kód a názov ŠVP	5371 H sanitár
Kód a názov študijného odboru	5371 H sanitár
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	1 rok
Forma štúdia	externá
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠKVP	30. september 2013
Miesto vydania	SZŠ, Lipová 32, 066 83 Humenné
Platnosť ŠKVP	02. september 2013

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
PhDr. Marcela Griščiková	Riaditeľ	+57 7754339 +57 7882290	+57 7754339	skola@szshe.sk	www.szshe.sk
Mgr. Alžbeta Fedorjaková	Zástupca riaditeľa pre teoretické vyučovanie	57 7754339 +57 7882290	+57 7754339	skola@szshe.sk	
Mgr. Nataša Sivulková	Manažér pre praktické vyučovanie	+57 7754339 +57 7882290	+57 7754339	skola@szshe.sk	
Mgr. Ľudmila Ivancová	Vedúca Školského internátu	57 7754339 +57 7882290	+57 7754339	skola@szshe.sk	
Mgr. Anna Chocholová	Výchovný poradca	57 7754339 +57 7882290	+57 7754339	skola@szshe.sk	

Zriaďovateľ:

Prešovský samosprávny kraj
Odbor školstva
Námestie mieru 2
080 01 Prešov

Tel.: 051 7460455
e-mail: skolstvo@vucpo.sk

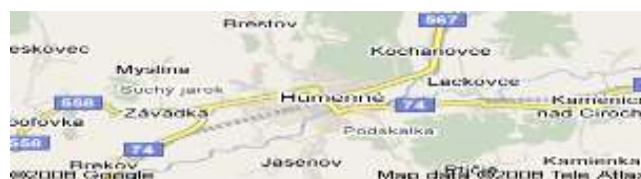
Humenné 30. 09. 2013

PhDr. Marcela Griščiková
riaditeľ školy
(podpis a pečiatka školy)

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola , Lipová 32 066 83 Humenné
Názov školského vzdelávacieho programu	Sanitár
Kód a názov ŠVP	5371 H sanitár
Kód a názov študijného odboru	5371 H sanitár
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	1 rok
Forma štúdia	Externá - večerná

1 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná škola zdravotnícka sa nachádza v pokojnej a krásnej časti Humenného asi 200m od centra.

Mesto Humenné sa nachádza v severovýchodnej časti východného Slovenska, v juhozápadnej časti okresu Humenné, v údolí rieky Laborec, ktorá tečie v časti súbežne so štátnou cestou číslo I/74 a železničnou traťou č.191 (Medzilaborce - Humenné - Michalovce - Trebišov - Michalany), č.193 (Prešov - Strážske - Humenné), č.196 (Humenné - Stakčín) vo výške 157 metrov nad morom v geomorfologickom celku Ondavská vrchovina, subprovincia Vonkajšie Východné Karpaty, podcelku Humenské podolie a časti Sokol.

Mesto Humenné vzniklo zo starej slovanskej osady pri rieke Laborec, o ktorej prvá písomná zmienka pochádza z r. 1317. Ďalšia história mesta je nerozlučne spätá s viac ako 350-ročnou érou Drugethovcov, následne Csákyovcov a Andrásyovcov. Kráľ Matej Korvín v 15.stor. udeľuje mestu výsady potvrdené pečaťou a erbom. Okolo r. 1610 vzniká na mieste pôvodného stredovekého hradu renesančný kaštieľ, ktorý je obklopený parkom so vzácnymi pamiatkovo chránenými stromami.

Pre samotný rozvoj súčasnej štruktúry mesta má rozhodujúci význam posledných 150 rokov. Začiatkom 19.stor. badať oživenie novej výstavby súkromných domov na základe vyčlenenia stavebných pozemkov (r.1837). Takto vznikajú ulice: Hrnčiarska, Lipová a Kúpeľná (Štefánikova) a nová zástavba na okraji mesta. S rozvojom mesta je spojený aj nárast počtu obyvateľstva a potreba vyšších škôl (meštianska škola-1876, drevárska odborná škola-1877 a obchodná akadémia-1875). Začiatkom 20. stor. dochádza i k riešeniu technickej

infraštruktúry mesta - 1906 - výstavba vodovodu, kanalizácie a chodníkov. Následne r.1907 bola uskutočnená elektrifikácia pouličného osvetlenia a napojenie na elektrickú sieť.

V tomto období dochádza i k rozvoju výroby a služieb. V r.1903 založil A. Schimek prevádzkareň na spracovanie mlieka. V ďalšom roku sa začalo s výstavbou závodu na výrobu tehál a škridiel (150 zamestnancov). V novembri 1908 bola založená nemocenská poisťovňa. K tomuto roku sa viaže dobudovanie želez. trate Humenné - Stakčín. V r. 1914 bola založená Hospodárska banka úč. spol. Humenné (prvý peňažný ústav).

Posledné obdobie dejín mesta začína 26.11.1944 oslobodením mesta. Hospodárska činnosť ožíva najmä v období riadenej industrializácie výstavbou viacerých podnikov - Kapron (Chemlon) r.1956-59 (až 6 tis. pracovníkov), stavebníctvo - Chemkostav r.1952, Okresný stavebný podnik r.1960, Agrostav a Lesostav. S rozvojom spomínaných podnikov dochádza aj k rozvoju potravinárstva (mliečárne, mäso priemysel, Hydinárske závody, Pekárne a cukrárne). Priemyselnú štruktúru dotvárajú odevné závody Zekon, Chirana, Okresný priemyselný podnik a ČSAD.

V meste sa rozvíja aj stredné školstvo všeobecné a hlavne odborné (Gymnázium, Obchodná akadémia, SPŠ chemická, Združená stredná škola hotelových služieb, Združená stredná škola, 3 stredné odborné učilištia a naša škola Stredná odborná škola zdravotnícka).

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali všetky pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo máme zmeniť, čo ponechať, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal vyššiu kvalitatívnu úroveň. Tabuľka SWOT analýzy poukazuje na naše silné, slabé stránky, možnosti, príležitosti, riziká a obavy.

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Tradícia školy • Kvalitná úroveň výchovno-vyučovacieho procesu • Materiálne vybavenie školy • Dobré vybavenie školskej knižnice • Vybavenosť odborných učební • Pestrosť školiacich výučbových základni • Spolupráca predmetových komisií • Otvorená škola pre verejnosť • Odborné stáže žiakov v rámci programu Erasmus+ • Kvalifikovaný pedagogický kolektív 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok kvalitných odborných učebníc • Úroveň samostatnosti a profesionálneho sebavedomia žiaka • Nižšia atraktivita štúdia (nízke platy v zdravotníctve) • Chýbanie niektorých pracovísk vo výučbových základniach (napr. rehabilitačné oddelenie, psychiatrické oddelenie) • Malý počet pracovných príležitostí v regióne • Nedostatok kvalitných počítačov pre žiakov
MOŽNOSTI - PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ - OBAVY
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatnenie absolventov odboru zdravotnícky asistent v krajinách EÚ • Zapájanie žiakov do mimoškolskej činností, olympiád, súťaží • Možnosť kontinuálneho vzdelávania pedagógov • Možnosť využitia štrukturálnych fondov • Odborné stáže žiakov v zahraničí • Využívanie interaktívnych tabúl vo vyučovacom procese 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepriaznivý demografický vývoj • Zlá ekonomická situácia v rodinách

1.1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Stredná zdravotnícka škola v Humennom bola založená v roku 1970. Dočasným sídlom školy od jej založenia bola budova SPŠCH v Humennom. Novým sídlom školy sa od školského roka 1972/73 stala budova Školského internátu na Lipovej ul. 32 v Humennom.

V roku 1996 sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie užívania prístavby učebňovej časti SZŠ v ktorej sa nachádza 8 klasických a 9 odborných učební vybavených modernou prístrojovou a didaktickou technikou. Súčasťou školy je aj školský internát.

Škola od svojho vzniku prijíma žiakov na štvorročné štúdium v študijnom odbore zdravotná sestra. V 80. rokoch začali žiaci študovať aj v študijnom odbore detská sestra. V 90. rokoch sa štúdium zdravotnej sestry a detskej sestry pretransformovalo na polyvalentný typ vzdelávania sestier v študijnom odbore všeobecná sestra. V odbore všeobecná sestra žiaci študovali nielen v dennom štúdiu po ukončení ZŠ, ale aj v nadstavbovom štúdiu, pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu večernom a diaľkovom.

V školskom roku 1997/1998 ukončili prvé absolventky štúdium vo vyššom odbornom štúdiu - diplomovaná všeobecná sestra. Zároveň sa začali na škole vzdelávať v štúdiu popri zamestnaní v odbore sanitár. V rámci celospoločenských zmien došlo ku zmene systému vzdelávania v odbore všeobecná sestra. Vzdelávanie sestier sa dostalo do kompetencií vysokých škôl a preto počnúc školským rokom 2001/2002 na SZŠ sú žiaci prijímaní do študijného odboru zdravotnícky asistent.

Od 1.9.2008 na základe vyhlášky 314/2008 sa mení názov školy na Stredná odborná škola zdravotnícka. Od 1.9.2009 na základe platnej legislatívy došlo k opätovnej zmene názvu školy na Strednú zdravotnícku školu.

Riaditeľkou školy je PhDr. Marcela Griščíková, odbornou zástupkyňou je Mgr. Alžbeta Fedorjaková. Na škole pracujú pedagogickí pracovníci všeobecnovzdelávacích predmetov a pedagogickí pracovníci pre výučbu odborných zdravotníckych predmetov. Technicko-hospodársky úsek tvorí mzdová pracovníčka, hospodárka školy, správca počítačovej siete, sekretárka riaditeľky školy. Škola má školský internát, v ktorom pracujú 3 vychovávateľky. Pri ŠI je aj výdajňa jedál.

Škola je úspešne zapojená do projektu Infovek. Žiaci a zamestnanci majú možnosť využívať internet. Od 1.3. 2005 sme školiacim centrom Infoveku v rámci PIRŠ. Máme vlastnú webovú stránku.

Vzdelávacia činnosť sa realizuje v externej forme v doobedňajších i poobedňajších hodinách. Praktické vyučovanie sa realizuje v prirodzených podmienkach v Nemocnici Andreja Leňa, a.s. v Humennom, Centre sociálnych služieb Garden v Humennom, Ošetrovateľskom centre, s.r.o. Humenné (Slnečnom dome – ZSS Humenné).

V roku 1995 vyšlo prvé číslo školského časopisu Sestrička (najprv v listovej potom v elektronickej podobe). Naši žiaci dostávajú možnosť porovnávať svoje schopnosti aj na medzinárodnej pôde. Zaznamenali sme účasť na medzinárodnej súťaži KLAS – JUNIOR – BIZNES vo L'vove. Od roku 1996 sa uskutočňujú výmenné návštevy učiteľov a žiakov medzi našou školou a partnerskými školami v Českej republike. Škola realizuje odborné stáže pre žiakov 3. a 4. ročníka s grantovou podporou Európskej komisie, najprv v programe Leonardo da Vinci, v súčasnosti v programe Erasmus+.

Žiaci dosiahli významné úspechy v SOČ v odbore zdravotníctvo (2. miesto v celoslovenskom kole).

Pri škole pracuje neinvestičný fond Sestrička, ktorý podporuje mimoškolskú činnosť študentov.

Žiaci sa úspešne zapájajú do činnosti sociálneho a humánneho charakteru. Spolupracujú v projektoch SČK, projektoch Biela Pastelka, Deň narcisov, Úsmev ako dar, Liga za duševné zdravie.

Žiačky pôsobia ako lektorky zdravotníckej prípravy na ZŠ a MŠ v Humennom a blízkom okolí.

Svoje schopnosti žiaci rozvíjajú v mimoškolských činnostiach. Každoročne usporiadujeme Európsky deň rodičov a školy, Deň otvorených dverí.

1.2 Charakteristika pedagogického zboru

Stabilizovaný pedagogický zbor tvoria učitelia všeobecno-vzdelávacích predmetov a odborných predmetov ako interní alebo externí zamestnanci. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Výchovná poradkyňa školy, riaditeľka školy i zástupkyňa riaditeľky školy majú okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti výchovného poradenstva a školského manažmentu.

1.3 Kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobný a konkrétny plán kontinuálneho vzdelávania je súčasťou Plánu práce školy a ŠI pre príslušný školský rok. Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, knihovník atď.
- Prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Prípravu pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Vzdelávacích aktivít sa budú zúčastňovať pracovníci na základe prihlásenia sa a schválenia prihlášky riaditeľkou školy z ponúkaného katalógu Metodicko-pedagogického centra v Prešove a v Košiciach, SZÚ v Bratislave, prípadne iných vzdelávacích inštitúcií.

1.4 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútrotný systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich,

na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne, činnosť hospodárky, upratovačky a údržbára.

Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijeme tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.
- Podrobnejšie kritéria hodnotenia pedagogických zamestnancov sú prílohou Pracovného poriadku SZŠ Lipová 32, Humenné.

1.5 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostickú, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostickú, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačnú, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovnú, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačnú, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúcu, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätно-väzbovú, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

V rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu budeme akceptovať tieto funkcie a na základe nižšie uvedených kritérií budeme využívať nasledovné formy hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard),
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (maturitná skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorazovo na konci vyučovacieho

obdobia.

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť,
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v OVP je založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol.

Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti.

- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne:

- a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne
- skupinovo
- frontálne

- b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).

- c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

- d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup).

Zavedieme tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí,

zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia)
Simulované situácie	Písomné odpovede (testy)
Úloha hrou	Zistenie
Ústne odpovede	Stanovenie (niečo určiť)
Zistenie	Porovnanie
Stanovenie (niečo určiť)	Školská práca
Osobný rozhovor	Úlohy a cvičenia

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

1.5.1 Zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov

V rámci učebného odboru bude realizované systematické hodnotenie žiakov. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka. Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.

Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov klasifikáciou: Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje stupňami: 1 – výborný, 2 – chválibežný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný.

Žiak má právo

1. vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
2. dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia,
3. na objektívne hodnotenie.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebavedomia žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie týchto žiakov a vychádzať zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.

V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach môže pri klasifikácii známku uviesť slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.

1.5.2 Získavanie podkladov na hodnotenie a klasifikáciu

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov,
- sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, praktické, didaktické testy),
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby aj s výchovným poradcom,
- rozhovormi so žiakom.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka minimálne jeden školský rok. V priebehu školského roka zaznamenáva výsledky žiaka v papierovej a v digitálnej podobe, poskytuje žiakovi spätnú väzbu a usmerňuje výchovno-vzdelávací proces žiaka v zmysle jeho možností rozvoja.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát.

Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.

Jednotlivé druhy písomných skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút, učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môžu žiaci písať len jednu skúšku uvedeného charakteru.

1.5.3 Postup pri hodnotení a klasifikácii prospechu

Pri ústnom skúšaní je žiak klasifikovaný známku. Hodnotenie písomnej práce je vyjadrené známku. Podkladom pre súhrnnú klasifikáciu predmetu sú:

- známky z ústnych odpovedí,
- známky z písomných prác,
- posúdenie faktorov a prejavov žiaka, ktoré majú vplyv na jeho školský výkon.

Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

1.5.4 Klasifikácia odborných vyučovacích predmetov teoretického vyučovania

Pri klasifikácii výsledkov v odborných vyučovacích predmetoch v rámci teoretického vyučovania sa v súlade s požiadavkami výkonových štandardov, obsahových štandardov, učebných osnov stanovených v školských vzdelávacích programoch hodnotí:

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, zákonitostí a vzťahov a schopnosť vyjadriť ich,
- kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti,
- schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, schopnosť využívať a zovšeobecňovať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
- kvalita myslenia, predovšetkým jeho logickosť, samostatnosť a tvorivosť,
- aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
- presnosť, výstižnosť a odborná a jazyková správnosť ústneho, písomného a grafického prejavu,
- kvalita výsledkov činnosti,
- osvojenie účinných metód samostatného štúdia.

Výchovno-vzdelávacie výsledky v odborných vyučovacích predmetoch v rámci teoretického vyučovania sa klasifikujú podľa kritérií hore uvedených v primeranom rozsahu pre príslušný učebný odbor.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami. Je schopný samostatne študovať vhodné texty.

Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Žiak je schopný samostatne alebo s menšou pomocou študovať vhodné texty.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí nepodstatné medzery. Požadované intelektuálne a motorické činnosti nevykonáva vždy presne. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie za pomoci učiteľa korigovať. Osvojené vedomosti a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.

V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky. Je schopný samostatne študovať podľa návodu učiteľa.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby. Pri využívaní vedomostí pri výklade a hodnotení javov je nesamostatný. V logickosti myslenia sa vyskytujú závažné chyby a myslenie je spravidla málo tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má spravidla závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby vie žiak za pomoci učiteľa opraviť. Pri samostatnom štúdiu má veľké nedostatky.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné nedostatky. Jeho schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti má veľmi podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa. Nevie samostatne študovať.

Klasifikácia výsledkov dosiahnutých v didaktických testoch sa bude uskutočňovať klasifikačným stupňom na základe uvedenej škály úspešnosti:

100 – 90 % - výborný

89 – 70% - chválitebný

69 – 50% - dobrý

49 – 30% - dostatočný

29 – 0% - nedostatočný

1.5.5 Klasifikácia odborných vyučovacích predmetov praktického vyučovania

Predmety praktického vyučovania majú charakter praktickej činnosti. Praktické vyučovanie sa vykonáva vo forme odbornej klinickej praxe na zmluvných pracoviskách zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb. Pri klasifikácii výsledkov v odborných vyučovacích predmetoch s prevahou praktického zamerania sa v súlade s požiadavkami výkonových štandardov, obsahových štandardov, učebných osnov stanovených v školských vzdelávacích programoch hodnotí:

- vzťah k práci a k praktickým činnostiam,
- osvojenie praktických zručností a návykov, zvládnutie účelných spôsobov práce,
- schopnosť spolupracovať pri riešení úloh,
- využitie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach,
- aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, talent,
- kvalita výsledkov činností,
- organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku,
- dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ochrane pred požiarom a starostlivosť o životné prostredie,

- dodržiavanie stanovených termínov,
- hospodárne využívanie surovín, materiálov, energie, prekonávanie prekážok v práci,
- úprava zovňajšku,
- komunikácia s personálom pracovišť, s pacientom.

Výchovno-vzdelávacie výsledky v odborných vyučovacích predmetoch v rámci praktického vyučovania sa klasifikujú podľa uvedených kritérií v primeranom rozsahu a náročnosti pre učebný odbor.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak sústavne prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Pohotovo, samostatne a tvorivo využíva získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti. Ovláda zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu. Praktické činnosti vykonáva pohotovo, samostatne uplatňuje získané zručnosti a návyky. Bezpečne ovláda postupy a spôsoby práce, dopúšťa sa len menších chýb, výsledky jeho práce sú bez závažných nedostatkov. Účelne si organizuje vlastnú prácu, udržiava pracovisko v poriadku. Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a aktívne sa stará o životné prostredie. Hospodárne využíva pomôcky, materiál. Aktívne prekonáva vyskytujúce sa prekážky.

Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Samostatne, ale menej tvorivo a s menšou istotou využíva získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti. Praktické činnosti vykonáva samostatne, v postupoch a spôsoboch práce sa nevyskytujú podstatné chyby a v umeleckej praxi nedostatok umeleckých schopností. Výsledky jeho práce majú drobné nedostatky. Účelne si organizuje vlastnú prácu, pracovisko udržiava v poriadku. Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a stará sa o životné prostredie. Pri hospodárnom využívaní pomôcok, materiálu robí malé chyby. Prekážky v práci prekonáva s občasnou pomocou.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak prejavuje vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu prevažne kladne, s menšími výkyvmi. S pomocou učiteľa uplatňuje získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti. V praktických činnostiach sa dopúšťa chýb a pri postupoch a spôsoboch práce potrebuje občasnú pomoc učiteľa. Výsledky práce majú nedostatky. Vlastnú prácu organizuje menej účelne, udržiava pracovisko v poriadku. Dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a v malej miere prispieva k tvorbe a ochrane životného prostredia. S pomocou učiteľa je schopný hospodárne využívať pomôcky a materiál. Prekážky v práci prekonáva s častou pomocou učiteľa.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak pracuje bez záujmu a vzťahu k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Získané teoretické poznatky vie pri praktickej činnosti využiť len za sústavnej pomoci učiteľa. V praktických činnostiach, zručnostiach a návykoch sa dopúšťa väčších chýb. Pri voľbe postupov a spôsobov práce sústavne potrebuje pomoc učiteľa. Vo výsledkoch práce má závažné nedostatky. Prácu vie organizovať za sústavnej pomoci učiteľa, menej dbá na poriadok pracoviska, dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a taktiež o životné prostredie. Porušuje zásady hospodárnosti využívania pomôcok a materiálu. Prekážky v práci prekonáva len s pomocou učiteľa.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak neprejavuje záujem o prácu a jeho vzťah k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu nie je na potrebnej úrovni. Nevie ani s pomocou učiteľa uplatniť získané teoretické poznatky pri praktickej činnosti. V praktických činnostiach, zručnostiach a návykoch má neakceptovateľné nedostatky. Pracovný postup

nezvládne ani s pomocou učiteľa. Výsledky jeho práce sú nedokončené, neúplné, nepresné, nedosahujú ani dolnú hranicu predpísaných ukazovateľov. Prácu na pracovisku si nevie organizovať, nedbá na poriadok pracoviska. Neovláda predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a nedbá na ochranu životného prostredia. Nevyužíva hospodárne pomôcky a materiál.

1.6 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so žiakmi, ich rodičmi a inými partnermi.

Zmluvní partneri

Škola aktívne spolupracuje so zmluvnými partnermi. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku, tematické prednášky, besedy a exkurzie. Zástupca najväčšieho zmluvného zariadenia Nemocnica A. Leňa, a.s. v Humennom sa zúčastňuje pravidelne na zasadaniach Rady školy. Mnohí naši absolventi nachádzajú uplatnenie po ukončení jednoročného štúdia práve u týchto zmluvných partnerov.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 VŠEOBECNÉ CIELE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY NA ÚROVNI ISCED 3C

OVP je súčasťou celoživotného vzdelávania a musí byť súčasťou spoločnosti založenej na vedomostiach, v ktorej je vzdelávanie cestou rozvoja ľudskej osobnosti. Zámerom OVP je pripraviť žiaka na úspešný, zmysluplný a zodpovedný osobný, občiansky a pracovný život. Všeobecné ciele OVP na úrovni ISCED 3C sú:

1. Cieľ – učiť sa poznávať znamená naučiť sa osvojiť si nástroje pochopenia sveta a rozvíjať schopnosti nevyhnutné k učeniu sa.

OVP má:

- rozvíjať základné myšlienkové postupy žiakov, ich pamäť a schopnosť sústredenia,
- podporovať osvojovanie všeobecných princípov a algoritmov riešenia problémov, javov a situácií, ako aj bežných zručností pre prácu s informáciami,
- podporovať poznanie žiakov lepšieho chápania sveta, v ktorom žijú a nevyhnutnosť udržateľného rozvoja,
- viesť k porozumeniu základných vedeckých, technologických a technických metód, postupov a nástrojov a rozvíjať zručnosti pri ich aplikácii,
- rozvíjať osvojenie si základných poznatkov, pracovných postupov a nástrojov potrebných pre kvalifikovaný výkon povolania na trhu práce,
- pripravovať žiakov pre celoživotné vzdelávanie.

2. Cieľ – učiť sa rozhodovať znamená naučiť sa tvorivo zasahovať do svojho životného, pracovného a spoločenského prostredia.

OVP má:

- rozvíjať aktívny a tvorivý prístup žiakov k riešeniu problémov a hľadaniu progresívnych riešení,
- podporovať flexibilitu, adaptabilitu a kreativitu žiakov,
- viesť žiakov k aktívnemu prístupu k práci, profesijnej kariére a prispôsobovaniu sa zmenám na trhu práce,
- rozvíjať cieľavedomý prístup žiakov k tímovej a samostatnej práci,
- vytvárať zodpovedný prístup žiakov k plneniu svojich povinností a rešpektovaniu stanovených pravidiel,
- viesť žiakov k hodnoteniu svojich schopností a rešpektovaniu schopností druhých,
- rozvíjať zručnosti potrebných k rokovaniu, diskusii, kompromisu, obhajobe svojho stanoviska a k akceptovaniu stanovísk druhých,
- viesť žiakov k chápaniu práce ako príležitosti pre sebarealizáciu.

3. Cieľ – učiť sa existovať znamená porozumieť vlastnej osobnosti a jej vytváraniu v súlade s všeobecne akceptovanými morálnymi hodnotami.

OVP má:

- rozvíjať telesné a duševné schopnosti a zručnosti žiakov,
- prehľbovať zručnosti potrebné k sebareflexii, sebapoznaniu a sebahodnoteniu,
- vytvárať primerané sebavedomie a inšpiráciu žiakov,
- rozvíjať slobodné, kritické a nezávislé myslenie žiakov, ich úsudok a rozhodovanie,
- viesť k prijímaniu zodpovednosti žiakov za svoje myslenie, rozhodovanie, správanie a cítenie,
- viesť žiakov k emocionálnemu a estetickému vnímaniu,
- rozvíjať kreativitu, nadanie, špecifické schopnosti a predstavivosti.

4. Cieľ – učiť sa žiť v spoločnosti a žiť s ostatnými znamená vedieť spolupracovať s ostatnými a podieľať sa na živote spoločnosti a nájsť si v nej svoje miesto.

OVP má:

- rozvíjať úctu k ľudskému životu a jeho hodnote,
- vytvárať úctu a rešpekt k živej a neživej prírode, k ochrane životného prostredia a k chápaniu globálnych problémov ľudstva,
- prehľbovať osobnostnú, národnostnú a občiansku identitu žiakov, ich pripravenosť chrániť vlastnú identitu a rešpektovať identitu druhých,
- viesť žiakov k tomu, aby sa vo vzťahu k iným ľuďom oslobodili od predsudkov, xenofóbie, intolerancie, rasizmu, agresívneho nacionalizmu, etnickej, náboženskej a inej neznášanlivosti,
- vytvárať zodpovedné a slušné správanie žiakov v súlade s morálnymi zásadami a zásadami spoločenského správania sa,
- viesť žiakov k aktívnej účasti v občianskom živote a spolupráci na rozvoji demokracie,
- rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov a zručnosti pre hodnotný pracovný, rodinný a partnerský život

4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU UČEBNÉHO ODBORU 5371 H SANITÁR

4.1 Popis vzdelávacieho programu

Vzdelávacieho programu je určený pre učebný odbor **5371 H sanitár**.

Zameriava sa na kvalifikovanú prípravu zdravotníckych pracovníkov – sanitárov. Jeho obsah a štruktúra poskytuje odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať sanitárske činnosti v zdravotníckych zariadeniach, kúpeľných zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb.

Zdravotnícke povolanie sanitára si vyžaduje základné odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, zorganizovať a zrealizovať aktivity, vyhodnotiť svoju prácu.

Obsah vzdelania je koncipovaný tak, aby žiaci zvládli všeobecné a odborné poznatky a zručnosti na požadovanej profesionálnej úrovni nevyhnutné na získanie stredného vzdelania (sekundárneho) a odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania sanitár. Tomu zodpovedá štruktúra a obsah odbornej zložky vzdelávania vrátane odbornej praxe. Dominantnú zložku odbornej prípravy tvoria predmety teoretického a praktického zamerania, najmä zdravoveda, sanitárstvo, prvá pomoc a odborná klinická prax - sanitárske činnosti. Tieto predmety prehlbujú vzťah medzi teoretickými vedomosťami a praktickým osvojením si profesionálnych zručností.

V teoreticko-praktickej príprave v triedach, laboratóriách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov. Na odbornej klinickej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením odborných učiteľov alebo odborníkov z praxe s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách.

Vzdelávacieho programu je z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky určený pre:

- absolventov minimálne so stredným odborným vzdelaním, formou **externého večerného jednoročného štúdia**.

Podmienky prijatia ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy.

Absolventi tohto vzdelávacieho programu získajú stredné odborné vzdelanie.

Výstupným dokladom o získanom vzdelaní je **vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou a výučný list**.

Štúdium sa realizuje formou externou ako štúdium večerné.

4.2. Základné údaje pre stredné odborné vzdelanie:

Učebný odbor:	5371 H sanitár
Forma výchovy a vzdelávania:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ externá večerná
Dĺžka štúdia:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 rok
Vyučovací jazyk:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ štátny jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ minimálne stredné odborné vzdelanie (sekundárne) a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do učebného odboru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ do učebného odboru sanitár môžu byť prijatí uchádzači, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť na prácu v odbore ▪ profilové predmety na prijímacie skúšky: slovenský jazyk a literatúra a prírodopis/biológia
Spôsob ukončenia štúdia:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou a výučný list ▪ absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z.z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania je oprávnený používať profesijný titul „sanitár“
Poskytnutý stupeň vzdelania:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stredné odborné vzdelanie (sekundárne) ▪ Klasifikácia stupňov vzdelania podľa ISCED: 3C
Možnosti pracovného uplatnenia:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sanitár je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní najmä v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a zariadeniach sociálnych služieb
Možnosti ďalšieho štúdia:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vzdelávacie programy úplného stredného odborného štúdia v študijnom odbore zdravotnícky asistent ▪ ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa platnej legislatívy MZ SR

4.3 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača

Do učebného odboru sanitár môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť a podľa legislatívnych predpisov MZ SR.

Do učebného odboru **5371 H sanitár** nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.

Do učebného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár pre dospelých.

4.4 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce

Požiadavky vychádzajúce zo všeobecne platných predpisov, nariadení a vyhlášok.

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrane pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania, praktickej prípravy a klinickej praxe.

V priestoroch určených na vyučovanie žiakov sú podľa platných predpisov vytvorené podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Pred nástupom na vyučovanie sú žiaci preukázateľne poučení o organizácii a priebehu vyučovania v prirodzených podmienkach, o dodržiavaní zásad BOZP a PO a hygienických predpisov.

V priestoroch určených na praktickú prípravu sú podľa platných technických predpisov vytvorené podmienky na bezpečnú prácu, žiaci sú poučení o predpísaných technologických postupoch, o pravidlách bezpečnej obsluhy technických zariadení, o používaní ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov sa bude kontrolovať a vyžadovať.

Pracovná činnosť v učebnom odbore je zabezpečená stálym a priamym vedením odborného učiteľa povereného vedením nácviku a upevňovania odborných činností.

V procese priebehu praktických činností sa používajú predpísané ochranné pracovné prostriedky a pomôcky, technika a prístroje v bezchybnom stave.

Klinická prax v zdravotníckych, sociálnych a ďalších zariadeniach prebieha v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov rovnako ako aj z hľadiska zdravotníckej etiky, ochrany zdravia pacientov/klientov a hygieny v skupinách s počtom žiakov maximálne 6, podľa charakteru činností.

5 KOMPETENCIE (PROFIL) ABSOLVENTA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU (vyplývajúce zo ŠVP)

5.1 Celková charakteristika absolventa

Učebný odbor **5371 H sanitár** pripravuje zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú spôsobilí samostatne vykonávať sanitárske činnosti v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a zariadeniach sociálnych služieb.

Zdravotnícke povolanie sanitára si vyžaduje základné odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť svoju prácu.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti starostlivosti o pomôcky, zdravotnícky materiál a starostlivosť o prostredie pacienta, so zameraním najmä na preddezinfekciu, dezinfekciu a sterilizáciu. Absolventi ovládajú základný hygienický filter u dospelého pacienta, ovládajú príslušnú techniku, stroje a zariadenia, príslušné pracovné postupy. Absolventi sú pripravení na výkon sanitárskych činností na všetkých lôžkových oddeleniach, operačných traktoch, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúzných oddeleniach, patologicko-anatomických oddeleniach, v centrálnej sterilizácii, sádrovni, v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a zariadeniach sociálnych služieb.

V správaní absolventa dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie.

Odborná stredoškolská príprava je orientovaná tak, aby absolvent mohol ďalej pokračovať v stredoškolskom vzdelávaní na strednej zdravotníckej škole, najmä v študijnom odbore zdravotnícky asistent a tak získať úplné stredné odborné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou.

Absolvent študijného odboru je pripravený:

- samostatne vykonávať starostlivosti o pomôcky, zdravotnícky materiál a starostlivosť o prostredie pacienta,
- vykonávať základný hygienický filter u dospelého pacienta,
- ovládať príslušnú techniku, stroje a zariadenia, príslušné pracovné postupy,
- vykonávať sanitárske činnosti na všetkých lôžkových oddeleniach, operačných traktoch, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúzných oddeleniach, anatomicko-patologických oddeleniach, v centrálnej sterilizácii, sádrovni, v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a zariadeniach sociálnych služieb
- poskytovať odbornú prvú pomoc.

Absolvent sa uplatní vo všetkých úsekoch zdravotnej starostlivosti, kde môže pracovať samostatne vo vybraných činnostiach a v tíme.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje nasledujúcimi kompetenciami.

5. 2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi stredného odborného vzdelávania na úrovni ISCED 3C smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili na tejto úrovni zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života.

Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠKVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojením si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne používanie materinského a cudzieho jazyka v hovorenej a písanej podobe, disponovanie čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovanie základných zručností a sebarealizácia.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,

- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobých súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

5.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- ovládať základné poznatky z organizácie zdravotnej a sociálnej starostlivosti,
- ovládať a používať odbornú terminológiu odboru,
- ovládať základné princípy zdravotníckej etiky,
- ovládať stručné poznatky zo zdravotvedy, sanitárstva a prvej pomoci
- ovládať poznatky základov hygieny a epidemiológie,
- ovládať poznatky zo starostlivosti o pomôcky a prostredie vo všetkých úsekoch svojej pôsobnosti,
- ovládať poznatky o základných a pomocných zdravotníckych materiáloch, o základnom vybavení zdravotníckych zariadení a zariadení poskytujúcich sociálne služby, o jeho údržbe a najmä o spôsobe dezinfekcie a sterilizácie,

- ovládať poznatky o organizácii práce sanitára na všetkých úsekoch svojej pôsobnosti: na lôžkových oddeleniach, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúznom oddelení, na patologicko-anatomickom oddelení, v centrálnej sterilizácii, v detských zariadeniach, v operačných traktach, v sádrovni, v dopravnej zdravotnej službe a v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov,
- ovládať zásady transportu pacienta na vyšetrenia podľa pokynov nadriadeného zdravotníckeho pracovníka,
- ovládať poznatky zo základného hygienického filtra dospelého pacienta,
- ovládať základné poznatky o diétach a podávaní stravy dospelým pacientom
- popísať a vysvetliť technické základy zloženia prístrojov a zariadení používaných v odbore a ich funkciu,
- ovládať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- zvoliť najefektívnejší postup pri vykonávaní sanitárskych činností,
- vykonávať základnú starostlivosť o pomôcky, o posteľ pacienta a prostredie,
- vykonávať dezinfekciu a sterilizáciu,
- vykonávať základný hygienický filter u dospelého pacienta,
- podieľať sa na starostlivosti o vyprázdňovanie pacienta,
- transportovať biologický materiál do príslušných laboratórií,
- transportovať pacienta na vyšetrenia na základe pokynov nadriadeného zdravotníckeho pracovníka,
- aplikovať základy hygieny práce,
- obsluhovať prístroje a zariadenia používané v odbore, vykonávať ošetrovanie a údržbu prístrojov a zariadení používaných v odbore,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- vykonávať kvalifikovane základné odborné práce, racionálne riešiť jednoduché problémové situácie,
- dodržiavať normy, parametre kvality služieb,
- využívať informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- poskytovať prvú pomoc podľa svojich odborných schopností a zabezpečiť ďalšiu odbornú pomoc,
- profesionálne komunikovať.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, altruizmom,
- trpezlivosťou, diskretnosťou, taktnou komunikáciou,
- kreativitou, spoľahlivosťou,
- dôslednosťou, samostatnosťou a presnosťou,
- schopnosťou spolupracovať, sebadisciplínou, mobilitou,
- dodržiavaním zásad ochrany osobných údajov pacientov.

6 UČEBNÉ PLÁNY

6.1 Rámcový učebný plán 5371 H sanitár, 1-ročná externá forma štúdia (večerné štúdium)

Cieľové zložky vzdelávania	Celkový počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Celkový počet vyučovacích hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	15	480
CELKOM	15	480

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Celkový počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	15	480
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava	7	224
• zdravoveda	2	64
• sanitárstvo (cvičenia)	4(2)	128
• prvá pomoc	1	32
Odborná klinická prax	8	256
sanitárske činnosti na lôžkových pracoviskách interného, chirurgického, geriatrického, detského oddelenia a zariadenia sociálnych služieb exkurzie – kúpeľné zariadenie		
SPOLU	15	480
Záverečná skúška		

Poznámky k učebnému plánu pre odborné vzdelávanie:

- Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné v učebnom odbore.
- Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný pre všetky formy vzdelávania v učebnom odbore.
- Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách predmetov odbornej zložky vzdelávania, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb, ktoré vyznačí v ŠkVP.
- Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v

odborných učebniach, laboratóriách a pod.) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb. Na cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne: na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) je počet žiakov v skupine najviac 10. Na odbornej klinickej praxi je počet žiakov v skupine najviac 6.

- Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

7 VZDELÁVACIE OBLASTI

7.1 Odborné vzdelávanie

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické vzdelávanie a praktická príprava
2. Odborná klinická prax

7.2 Vzdelávacie štandardy odborného vzdelávania

Jednou z výrazných zmien, ktoré sú súčasťou nového procesu vzdelávania je dôslednejšie zameranie na výstup zo vzdelávania. Dôležité je, aby bol jasne sformulovaný výstup a zdôvodnené zaradenie obsahu vzdelávania. Je to štruktúrovaný popis spôsobilostí. Vzdelávanie je vtedy úspešné, ak vieme, k akým cieľom podľa požiadaviek majú žiaci dospieť. Preto sa v Štátnom vzdelávacom programe kladie dôraz na formulovanie požiadaviek na výstup z témy, z ročníka alebo celého stupňa podľa charakteru predmetu.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí: obsahový štandard a výkonový štandard. Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania. Jeho hlavným cieľom je zjednocovať, koordinovať resp. zabezpečovať kompatibilitu minimálneho obsahu vzdelávania na všetkých školách. Obsahovú časť tvorí učivo, ktoré je všetkými žiakmi osvojiteľné. Učivo je formulované v štyroch kategóriách: faktúálne poznatky – základný prvok poznania, ktorý žiaci musia vedieť, aby boli oboznámení s určitou disciplínou poznania, alebo aby v nej mohli riešiť vedné problémy; konceptuálne poznatky – vzájomné vzťahy medzi poznatkami; procedurálne poznatky – ako niečo urobiť, metódy skúmania; metakognitívne poznatky – kognície vo všeobecnosti.

Výkonová časť je formulácia výkonov, ktorá určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať.

Výkonový štandard je formulovaný v podobe operacionalizovaných cieľov, to znamená je uvádzaný aktívnymi slovesami, ktoré zároveň vyjadrujú úroveň osvojenia. Jednotlivé úrovne výstupov sú zamerané na kompetencie – to znamená kombináciu vedomostí, zručností a schopností. Jednotlivé úrovne sledujú rozvíjanie poznávacích schopností: spoznať alebo znovu vybaviť si informácie z dlhodobej pamäte, porozumieť a konštruovať, aplikovať, analyzovať, vyhodnocovať a schopnosť tvoriť. Je požiadavkou na výstup zo stupňa vzdelania a zároveň požiadavkou na vstup pri ďalšom stupni vzdelania. Popisuje produkt výučby, nie proces. Obsah a požiadavky na výstup zo vzdelania nie sú postačujúce na záverečnú skúšku.

Požiadavky na záverečnú skúšku sú uvedené v Katalógu cieľových požiadaviek.

7.2.1 Teoretické vzdelávanie a praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

V teoretickej príprave je pozornosť zameraná na osvojenie si základných vedomostí z vybraných zdravotníckych odborov. Žiak získava poznatky o základoch organizácie zdravotnej starostlivosti, zariadeniach poskytujúcich sociálnu starostlivosť. V obsahu vzdelávania sú zaradené poznatky z anatómie, fyziológie, patológie, prvej pomoci, zdravotvedy vybraných systémov a základov zdravotníckej etiky. Žiak získava základné vedomosti z oblasti sanitárskych činností na lôžkových oddeleniach, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúznom oddelení, na patologicko-anatomických oddeleniach, v centrálnej sterilizácii, v detských zariadeniach, na operačných oddeleniach, v sádrovni, v dopravnej zdravotnej službe, zariadeniach sociálnych služieb a v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov, so zameraním najmä na preddezinfekciu, mechanickú očistu, dezinfekciu a sterilizáciu, starostlivosť o pomôcky, zdravotnícky materiál, nemocničné

postele a bielizeň a základný hygienický filter. Zároveň sa oboznamuje s požiadavkami na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

PREHĽAD VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV

Absolvent má:

- ovládať a používať odbornú terminológiu odboru,
- popísať a vysvetliť základy anatómie a fyziológie a patológie človeka,
- reprodukovať základné poznatky o vybraných systémových ochoreniach,
- vysvetliť otázky vzniku civilizačných porúch zdravia a princípy primárnej a sekundárnej prevencie,
- popísať zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- ovládať základy zdravotníckej etiky,
- popísať špecifiká mentálneho, fyzického vývinu osobnosti v jednotlivých etapách,
- charakterizovať prácu sanitára na jednotlivých úsekoch zdravotnej starostlivosti, zariadeniach sociálnych služieb, v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov,,
- popísať hlavné zásady a postupy preddezinfekcie, mechanickej očisty, dezinfekcie a sterilizácie,
- popísať hlavné zásady a postupy starostlivosti o pomôcky, zdravotnícky materiál, nemocničnej postele a bielizeň,
- popísať spoluprácu pri vykonávaní základného hygienického filtra u dospelého pacienta,
- popísať hlavné zásady a postupy pri fyziologickom vyprázdňovaní pacienta,
- popísať úlohy sanitára pri sprievode pacienta na vyšetrenia na základe pokynov nadriadeného zdravotníckeho pracovníka,
- ovládať základné poznatky o diétach a podávaní stravy dospelým pacientom,
- vymedziť základné sanitárske činnosti na lôžkových oddeleniach, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúznom oddelení, na patologicko-anatomickom oddelení, v centrálnej sterilizácii, v detských zariadeniach, na operačných traktoch, v sadrovni v dopravnej zdravotnej službe, zariadeniach poskytujúcich sociálne služby a v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov,
- opísať a vysvetliť technické základy zloženia prístrojov a zariadení používaných v odbore a ich funkciu,
- reprodukovať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- ovládať základné poznatky z oblasti pracovného a občianskeho práva,
- rozoznať možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušným odborom.

PREHĽAD A ROZPIS OBSAHOVÝCH ŠTANDARDOV

Zdravoveda

- **Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb**

Ciele a úlohy zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb. Organizačná štruktúra zdravotníctva. Organizácia liečebno-preventívnej starostlivosti a poskytovateľov sociálnych služieb. Charitatívne a iné podporné činnosti. Zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti. Zdravotnícki pracovníci. Právna zodpovednosť zdravotníckych pracovníkov pri výkone povolania. Morálne a etické črty zdravotníckeho pracovníka. Základy komunikácie. Návčik sociálnych a komunikačných zručností. Základy psychologického prístupu k chorým. Základy zdravotníckej etiky.

- **Základy hygieny a tvorby životného prostredia**

Ochrana a tvorba životného prostredia. Hygiena a jej vplyv na zdravie. Význam prostredia a výživy pre zdravie. Základy hygieny detí a dorastu. Hygiena v zdravotníckych a zariadeniach sociálnych služieb, zásady dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej starostlivosti.

- **Človek a jeho zdravie**

Človek ako spoločenská bytosť. Telesné a duševné zdravie, zdravý spôsob života. Podiel jedinca, rodiny a spoločnosti na udržiavaní a upevňovaní zdravia. Ľudské telo, jeho anatomicko-fyziologická jednota a jeho vzťah k prostrediu. Zdravie a choroba. Infekcia, obranyschopnosť organizmu a prenos infekcie. Prevencia chorôb. Všeobecné príznaky chorôb.

- **Choroby pohybového ústrojenstva**

Stručná anatómia. Základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie choroby pohybového ústrojenstva.

- **Choroby mozgu a miechy**

Stručná anatómia. Základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie choroby nervovej sústavy.

- **Očné choroby**

Stručná anatómia, základné funkcie, poruchy, vrodené chyby, náhle príhody, príznaky.

- **Choroby ušné, nosové, krčné**

Stručná anatómia, základné funkcie, poruchy, vrodené chyby, náhle príhody, príznaky chorôb jednotlivých orgánov a ich funkcií.

- **Choroby dýchacích ústrojov**

Stručná anatómia dýchacej sústavy, základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie choroby priedušiek, pľúc a pohrudnice.

- **Choroby krvi a krvného obehu**

Stručná anatómia krvi, krvný obeh, základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie choroby krvi, srdca a ciev.

- **Choroby tráviacích ústrojov**

Stručná anatómia tráviacej sústavy, základné funkcie, poruchy a príznaky. Výživa a jej poruchy. Najčastejšie choroby žalúdka, pečene, žlčových ciest a pankreasu.

- **Choroby vylučovacej sústavy**

Stručná anatómia obličiek, močových ciest, základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie choroby obličiek a močových ciest.

- **Endokrinné choroby**

Stručná anatómia žliaz s vnútorným vylučovaním, základné funkcie, poruchy a príznaky. Najčastejšie endokrinné ochorenia.

- **Poruchy imunity a alergické choroby**

Imunita, význam, druhy, príznaky, poruchy, najčastejšie choroby. Alergia, druhy, príznaky, najčastejšie ochorenia.

- **Kožné a pohlavné choroby**

Stručná anatómia, základné funkcie, príznaky ochorení.

- **Gynekologicko-pôrodná starostlivosť**

Pohlavný život, manželstvo, rodičovstvo. Tehotenstvo, pôrod, starostlivosť o rodičku a dieťa. Najčastejšie poruchy a choroby vo všetkých vekových obdobiach ženy. Psychika ženy.

- **Detský vek a jeho choroby**

Vývoj dieťaťa, výživa a hygiena dieťaťa. Najčastejšie ochorenia detského veku.

- **Staroba a jej ochorenia**

Starutie a staroba. Najčastejšie choroby, ich priebeh a prejavy.

- **Nádorové ochorenia**

Druhy nádorov, príčiny, príznaky. Najčastejšie nádorové ochorenia.

- **Infekčné ochorenia**

Infekcia, jej pôvodcovia, šírenie nákazy, prevencia. Najčastejšie infekčné ochorenia. Nozokomiálne nákazy.

- **Náhle príhody**

Najčastejšie náhle príhody ohrozujúce život. Hlavné príčiny a príznaky.

Sanitárstvo

▪ Zdravotnícke a sociálne zariadenia

Zdravotnícke zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, druhy, stavebné usporiadanie nemocníc a iných zariadení. Hygienický režim v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb, lôžkové oddelenia, centralizované zariadenia a iné úseky práce. Zneškodňovanie nemocničných odpadov. Rizikové pracoviská. Osobné ochranné prostriedky.

▪ Lôžkové oddelenie

Lôžkové oddelenie, typy, časti, vybavenie. Organizácia práce na lôžkovom oddelení. Pomocné centrálné služby. Prevádzkový a domáci poriadok na lôžkovom oddelení.

▪ Posteľ pacienta a jej úprava

Typy postelí v zdravotníckych a zariadeniach sociálnych služieb. Základné vybavenie postelí. Montáž postele. Doplnky k vybaveniu postele, pomocné zariadenia postele a manipulácia s nimi. Čistenie a dezinfekcia postele.

▪ Bielizeň

Druhy bielizne. Manipulácie s čistou a použitou bielizňou.

▪ Starostlivosť o pomôcky

Druhy pomôcok (sklenené, gumové, smaltované, z plastov, z kovu a iné). Zásady a organizácia starostlivosti o pomôcky. Preddezinfekcia, mechanická očista, druhy, pomôcky, prostriedky, spôsoby. Dezinfekcia, druhy, prostriedky a spôsoby dezinfekcie. Príprava dezinfekčných roztokov a manipulácia s nimi. Obväzový materiál, druhy.

▪ Sterilizácia

Sterilizácia, druhy. Centrálna sterilizácia.

▪ Stravovanie pacientov

Transport stravy. Príprava prostredia pred podávaním jedla v jedálňach a na posteliach. Očista, dezinfekcia a uloženie riadu. Odstraňovanie zvyškov jedla. Základné informácie o diétach a podávaní stravy dospelým pacientom.

▪ Transport pacientov

Sprevádzanie a prenášanie pacientov bez pomôcok a s pomôckami podľa pokynov nadriadených zdravotníckych pracovníkov. Prenášanie pacientov na nosidlách.

Zabezpečenie

polohy pacienta pri transporte podľa pokynov nadriadených zdravotníckych pracovníkov.

▪ Starostlivosť o prostredie pacienta

Estetická a hygienická úprava prostredia, izieb chorých a jednotlivých miestností ošetrovacej jednotky vrátane zariadení na hygienickú očistu. Vplyv prostredia na spokojnosť chorých.

▪ Osobná hygienická starostlivosť o pacientov

Základný hygienický filter u dospelých pacientov. Hygienická starostlivosť o ruky pacienta, česanie, úprava nechťov, umývanie vlasov, holenie, odčisťovanie.

▪ Vyprázdňovanie pacientov

Podkladanie podložnej misy, močovej fľaše. Umývanie znečisteného pacienta po vyprázdnení. Výmena absorpčných podložiek, plienok u inkontinentných pacientov.

▪ Organizácia práce sanitára

Úloha sanitára pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti. Postavenie sanitára ako člena zdravotníckeho tímu. Pracovná náplň a harmonogram práce sanitárov na lôžkových oddeleniach, zariadeniach poskytujúcich sociálne služby a na iných úsekoch práce.

▪ Práca v laboratóriách

Usporiadanie laboratórií podľa jednotlivých typov (biochemické, hematologické, mikrobiologické, histologické), organizácia práce a hygienický režim. Ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci. Postup pri manipulácii s chemickými látkami. Uskladňovanie chemických látok. Druhy laboratórneho skla, nástrojov, prístrojov a ďalších pomôcok. Pomôcky používané pri odbere biologického materiálu a pri zhotovovaní preparátov. Zásady likvidácie a likvidácia infekčného a kontaminovaného materiálu. Prevádzka laboratórií a životné prostredie.

- **Práca v lekárenskej službe**

Lekárske pracovisko a jeho zariadenie, organizácia práce, hygienický režim. Spôsoby uskladňovania a manipulácia so zdravotníckym materiálom a liečivými prípravkami. Hygiena v skladovacích priestoroch lekárenskej služby. Udržiavanie hygieny v lekárenskej službe. Príprava, umývanie, dezinfekcia a sterilizácia laboratórných nástrojov, prístrojov, liekoviek, fliaš na sterilné roztoky.

- **Práca na transfúznom oddelení**

Transfúzne oddelenie, jeho zariadenie, organizácia práce, hygienický režim. Manipulácia s pomôckami potrebnými pri odbere histologického materiálu a transfúzie krvi. Darcovstvo krvi. Zásady likvidácie a likvidácia infekčného a kontaminovaného materiálu.

- **Práca na patologicko-anatomickom oddelení**

Zariadenie patologicko-anatomického oddelenia. Pracovné nástroje a iné pomôcky, organizácia práce, hygienický režim pitevne. Manipulácia s pracovnými nástrojmi a inými pomôckami v pitevni. Sterilizácia a dezinfekcia pomôcok a nástrojov. Špecifiká práce sanitára na patologicko-anatomickom oddelení, etika práce s mŕtvym telom.

- **Práca na oddelení centrálnej sterilizácie**

Zariadenie centrálnej sterilizácie, organizácia práce, hygienický režim. Mechanická očista, špecifické požiadavky na prácu v centrálnej sterilizácii. Sterilizačné prístroje, ich prevádzka a manipulácia s nimi. Zásady vyberania, triedenia a ukladania sterilizovaného materiálu a jeho distribúcia na jednotlivé oddelenia. Pracovné postupy v centrálnej sterilizácii. Ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci.

- **Práca v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební**

Oddelenie vaňových a bazénových kúpeľov, oddelenie balneoterapie a vodoliečby, oddelenie elektroliečby, oddelenie teploliečby, oddelenie inhalačnej liečby, oddelenie svetloliečby a zariadenia pre masáže a kinezioterapiu. Vybavenie, organizácia práce, Hygienická starostlivosť o technické vybavenie (t. z. mechanické čistenie, dezinfekcia bežnými dezinfekčnými prostriedkami napr. vane, perličkový rošt, sprchovací box, sauna, masážny stôl, zdvíhacie zariadenia pre imobilných a pod). Starostlivosť o prostredie a bezpečnosť pri práci na jednotlivých oddeleniach. Hygienická starostlivosť o pomôcky a rehabilitačné pomôcky, manipulácia s pomôckami napr. pre zábaly, inhaláciu, kinezioterapeutický stôl, a pod). Starostlivosť a manipulácia s bielizňou (príprava, ukladanie plachiet, uterákov, rúšok a pod.).

- **Práca v detských zariadeniach**

Detské zariadenia. Vybavenie. Organizácia práce. Hygienický režim. Výchovné pomôcky, hračky, starostlivosť o pomôcky.

- **Práca na operačnom oddelení**

Operačný trakt. Zariadenie. Pomôcky a ich udržiavanie. Hygienický režim. Organizácia práce.

Príprava operačnej sály a pomocných zariadení. Asistencia pri príprave pacienta na operáciu (holenie operačného poľa, doprava pacienta na operačnú sálu, polohovanie pacienta na operačnom stole), prevoz pacienta po operácii, likvidácia materiálu po operácii, očista, dezinfekcia, sterilizácia a odkladanie pomocných zariadení, odsun biologického materiálu. Prísun a odsun fliaš so stlačenými plynmi.

- **Práca v sádrovni**

Sádrovňa, jej zariadenie, pomôcky. Organizácia práce. Hygienický režim. Druhy obväzov. Príprava sadrových obväzov a dláh. Úprava podložky chorého pred prikladáním sadrových obväzov. Preprava chorých v sadrovom obvaze. Pomoc pri chôdzi s barlami.

- **Práca v dopravnej zdravotnej službe**

Sanitka - jej vnútorné vybavenie, pomôcky, hygienický režim. Preprava pacientov, ich polohovanie počas prevozu. Príprava sanitky na výjazd. Očista a dezinfekcia vnútorného vybavenia sanitky vrátane pomôcok.

Prvá pomoc

- **Všeobecné zásady prvej pomoci. Uvoľňovanie, polohovanie a odsun postihnutých**

Sústava prvej pomoci, postup pri poskytovaní základnej prvej pomoci. Uvoľňovanie, základné polohy pre ošetrovanie a odsun raneného, odsun a transport postihnutých.

- **Bezvedomie**

Obnovenie a udržanie priechodnosti dýchacích ciest. Umelé dýchanie pri zastavení dýchania a pri nedostatočnom spontánnom dýchaní. Obnovenie životne dôležitých funkcií.

- **Krvácanie**

Druhy krvácania, vonkajšie a vnútorné krvácanie. Krvácanie z prirodzených telových otvorov, zastavenie krvácania

- **Šok**

Druhy šoku. Fázy šoku a prvá pomoc pri nich.

- **Otravy**

Druhy a príčiny otráv. Poskytnutie prvej pomoci pri jednotlivých druhoch otráv.

- **Popálenie a poleptanie**

Druhy a stupne popálení. Poleptania. Poskytnutie prvej pomoci pri popálení a poleptaní, úrazy elektrickým prúdom.

- **Rany**

Všeobecné zásady ošetrovania rán. Poranenia kostí a kĺbov- zlomeniny, vyklbenie a vytknutie - poskytnutie základnej prvej pomoci. Poranenia hrudníka, brucha, chrbtice, hlavy.

- **Vybrané naliehavé stavy**

Mdloba, kŕče. Naliehavé stavy pri cukrovke, náhla cievna mozgová príhoda.

7.3 Odborná klinická prax

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktickú prípravu zabezpečujú cvičenia a odborná klinická prax. Sú zamerané na osvojenie, upevnenie a rozvíjanie praktických zručností a návykov, utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverených ľudí, hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Odborná klinická prax sa uskutočňuje v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb. Pri vyučovaní treba rešpektovať liečebný a prevádzkový režim na oddelení. Žiaci absolvujú odbornú klinickú prax na výučbovom pracovisku zdravotníckeho zariadenia podľa jeho podmienok.

Úvod do výučby odbornej klinickej praxe je spoločný, jeho obsahom je organizačná a metodická príprava žiakov na vyučovanie v prirodzených podmienkach a zoznámenie sa so zásadami ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci. Žiaci sú preukazateľne poučení o organizácii a priebehu realizácie odbornej klinickej praxe a podpisujú vyhlásenie o poučení a porozumení poučenia.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

PREHĽAD VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV

Absolvent vie:

- zvoliť najefektívnejší postup pri vykonávaní sanitárskych činností,
- vykonať základnú dezinfekciu a starostlivosť o prostredie,
- vykonávať základný hygienický filter u dospelého pacienta ,
- podkladať podložné misy a močové fľaše,
- vykonávať starostlivosť o nemocničnú posteľ,
- spolupracovať pri podávaní stravy dospelým pacientom,
- transportovať pacienta na vyšetrenia na základe pokynov nadriadeného zdravotníckeho pracovníka,
- manipulovať v zmysle bezpečnosti a ochrany zdravia s bielizňou, pomôckami a zdravotníckym materiálom, vykonávať pracovné činnosti sanitára na jednotlivých úsekoch zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb, kúpeľných zariadeniach, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúznom oddelení, na patologicko – anatomicom oddelení, na oddelení centrálnej sterilizácie, v detských zariadeniach, na operačných oddeleniach, v sádrovni a v dopravnej zdravotnej službe, v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební,
- obsluhovať prístroje a zariadenia používané v odbore,
- vykonávať ošetrovanie prístrojov a zariadení používaných v odbore,
- primerane a taktne komunikovať v pracovnom tíme,
- poskytnúť prvú pomoc pri ochoreniach, úrazoch a poraneniach,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia.

PREHĽAD A ROZPIS OBSAHOVÝCH ŠTANDARDOV

Sanitárske činnosti

- **Spoločný úvod pre všetky skupiny**

Organizačná a metodická príprava na cvičenie v prirodzených podmienkach. Zoznámenie sa s pracoviskom, s jeho vybavením, prevádzkovým poriadkom, bezpečnostnými predpismi, s hygienickým režimom a s protipožiarnymi opatreniami.

▪ **Organizácia práce v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach poskytujúcich sociálne služby**

Stavebné riešenie: konkrétneho zdravotníckeho zariadenia - lôžkové časti, centralizované oddelenia, zariadenia sociálnych služieb, špeciálne zariadenia a úseky, zariadenia prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební. Hygienický režim týchto pracovísk. Osobné ochranné prostriedky.

▪ **Lôžkové oddelenia**

Organizácia práce na ošetrovacej jednotke. Vybavenie ošetrovacej jednotky. Inventár ošetrovacej jednotky. Činnosť jednotlivých zdravotníckych pracovníkov na ošetrovacej jednotke. Činnosť sanitára na lôžkovom oddelení:

Starostlivosť o prostredie

Hygienická a estetická úprava prostredia. Úprava izieb pacientov, priestorov a pomôcok v izbách. Úprava a udržiavanie ostatných priestorov ošetrovacej jednotky (vyšetrovňa, inšpekčná miestnosť, kuchynka, denná miestnosť pre pacientov, herňa, sociálne zariadenie a pod.). Upratovanie a úprava prostredia po zomrelom.

Starostlivosť o pomôcky

Inventár oddelenia. Bežná manipulácia s pomôckami (príprava, čistenie, ukladanie).

Čistenie pomôcok, dezinfekcia

Preddezinfekcia, mechanické čistenie pomôcok, príprava a použitie bežných dezinfekčných prostriedkov. Postupy dezinfekcie. Udržiavanie a ukladanie dezinfikovaných pomôcok, bezpečnosť pri práci.

Sterilizácia

Fyzikálna a chemická sterilizácia, príprava pomôcok na sterilizáciu. Udržiavanie prístrojov. Postupy sterilizácie. Ukladanie pomôcok. Bezpečnosť pri práci.

Úprava nemocničnej postele

Úprava všetkých typov nemocničných postelí. Montáž nemocničných postelí. Manipulácia s pomocnými zariadeniami. Čistenie a dezinfekcia nemocničných postelí a pomocných zariadení. Výmena posteľnej bielizne, ustielanie. Manipulácia s použitou bielizňou.

Základný hygienický filter u dospelých pacientov

Základný hygienický filter u dospelých pacientov. Hygienická starostlivosť o ruky pacienta, česanie, úprava nechťov, umývanie vlasov, holenie, odšívovanie.

Vyprázdňovanie pacientov

Podkladanie podložnej misy, močovej fľaše. Umývanie znečisteného pacienta po vyprázdnení. Výmena absorpčných podložiek, plienok u inkontinentných pacientov.

Stravovanie pacientov

Transport stravy. Príprava prostredia pred podávaním jedla v jedálňach a na posteliach. Spolupráca pri podávaní jedla dospelým pacientom. Očista, dezinfekcia a uloženie riadu. Odstraňovanie zvyškov jedla. Základné informácie o diétach a podávaní stravy dospelým pacientom.

▪ **Laboratóriá**

Manipulácia s laboratórnym sklom - umývanie, dezinfekcia, sterilizácia. Manipulácia s prístrojmi, pomôckami a chemikáliami. Likvidácia infekčného a kontaminovaného materiálu. Udržiavanie hygieny na pracovisku.

▪ **Lekárska služba**

Uskladňovanie a manipulácia so zdravotníckym materiálom a liečivými prípravkami. Udržiavanie

hygieny pracoviska. Príprava, umývanie, dezinfekcia a sterilizácia laboratórných nástrojov, prístrojov, liekoviek a fliaš na sterilné roztoky.

▪ **Transfúzne oddelenie**

Manipulácia s laboratórnym sklom a ďalšími pomôckami potrebnými pri odbere histologického materiálu a transfúzii krvi. Likvidácia infekčného a kontaminovaného materiálu. Udržiavanie hygieny na pracovisku.

▪ **Patologicko – anatomické oddelenie**

Udržiavanie hygieny pracoviska. Manipulácia s pracovnými prístrojmi, nástrojmi a inými

pomôckami. Dezinfekcia a sterilizácia pomôcok a nástrojov.

- **Centrálna sterilizácia**

Manipulácia so sterilizačnými prístrojmi, manipulácia s nesterilným a sterilným materiálom - jeho triedenie, uloženie a distribúcia.

- **Detské zariadenia**

Udržiavanie hygieny pracoviska. Čistenie, udržiavanie a dezinfekcia hračiek a ostatných pomôcok. Úprava prostredia, postieľok a pomocných zariadení. Výmena posteľnej bielizne. Transport jedla. Čistenie, dezinfekcia a uloženie riadu. Odstraňovanie zvyškov jedál.

- **Operačné oddelenie**

Príprava operačnej sály pred operáciou - čistenie, dezinfekcia prostredia. Príprava operačného stola a prístrojov. Asistencia pri príprave chorého na operáciu - holenie operačného poľa, prevoz chorého, polohovanie na operačnom stole, osvetlenie operačnej sály, operačného poľa a pod. Manipulácia s prístrojmi používanými v operačnej sále – odsavačky, elektrokautey, sterilizátory, autoklavy a ďalšie. Manipulácia s fľašami so stlačenými plynmi.

- **Sádrovňa**

Sádrovňa, jej zariadenie, pomôcky. Organizácia práce. Hygienický režim pracoviska. Druhy sadrových obväzov. Príprava jednotlivých druhov obväzov a dláh. Úprava podložky chorého pred prikladaním sadrových obväzov. Preprava chorých v sadrovom obvaze. Pomoc pri chôdzi s barlami.

- **Práca v sociálnom zariadení**

Sociálne zariadenia, vybavenie, organizácia práce, hygienický režim.

- **Práca v zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební**

Vybavenie, organizácia práce, hygienický režim. Hygienická starostlivosť o technické vybavenie (t. z. mechanické čistenie, dezinfekcia bežnými dezinfekčnými prostriedkami napr. vane, perličkový rošt, sprchovací box, sauna, masážny stôl, zdvíhacie zariadenia pre imobilných a pod). Starostlivosť o prostredie a bezpečnosť pri práci na jednotlivých oddeleniach. Hygienická starostlivosť o pomôcky a rehabilitačné pomôcky, manipulácia s pomôckami napr. pre zábaly, inhaláciu, kinezioterapeutický stôl, a pod). Starostlivosť a manipulácia s bielizňou (príprava, ukladanie plachiet, uterákov, rúšok a pod.).

- **Dopravná zdravotná služba**

Ukážka vnútorného vybavenia sanitky a hygienického režimu.

8 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s ŠKVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

Neoddeliteľnou súčasťou vyučovania v učebnom odbore sanitár je praktická odborná príprava v laboratórnych podmienkach a odborná klinická prax. Odborná klinická prax sa vykonáva na výučbových pracoviskách zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov. Zmluvné zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnych služieb sú schopné zabezpečiť vybavenie vlastného pracoviska a také materiálne podmienky, aby sa mohol realizovať obsah učiva praxe, žiakom sú zabezpečené šatne a hygienické zariadenia. Prax nadväzuje na teoretické vyučovanie. Realizuje sa v 8 hodinových celkoch.

V rámci organizácie vyučovania počas odbornej klinickej praxe sa môžu organizovať odborné exkurzie. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia.

Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

8.1 Základné materiálne podmienky

a) Kapacita školy

1. Školský manažment: kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa škôl
2. Kancelária pre ekonomický úsek, príručný sklad s odkladacím priestorom, sociálne zariadenie
3. Pedagogickí zamestnanci školy: zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov
4. Nepedagogickí zamestnanci školy: kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, registratúrne stredisko
5. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
6. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
7. Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky
8. Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova
2. Školský dvor
3. Výdajňa stravy
4. Školský internát

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie,
2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov
4. Telocvičňa

8.2 Personálne podmienky

1. Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program musia byť v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činnosti podľa platných predpisov
2. Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program musí byť v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činnosti sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov profilujúcich odborných predmetov v učebnom odbore 5371 H sanitár

Vyučovacie predmety	Kvalifikačné požiadavky
ODBORNÉ PREDMETY	
Sanitárstvo Sanitárske činnosti	<ul style="list-style-type: none">- ošetrovatel'stvo-pedagogika, starostlivosť o chorých- pedagogika, starostlivosť o chorých- psychológia, všeobecná pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ, alebo učiteľstvo odborných predmetov na SZŠ,- ošetrovatel'stvo a rehabilitácia- ošetrovatel'stvo + doplňujúce pedagogické štúdium a minimálne 2 roky odbornej praxe
Zdravoveda	<ul style="list-style-type: none">- ošetrovatel'stvo s vykonaním rigorózneho skúšky alebo s prvou atestáciou
Prvá pomoc	<ul style="list-style-type: none">- ošetrovatel'stvo

3. Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu musí byť v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
4. Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školských vzdelávacích programoch. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín sú záväzné, ich dodržanie v školských vzdelávacích programoch musí byť preukázateľné.
5. Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickéj a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické,

pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

8.3 Učebné zdroje

8.3.1 Odborná literatúra pre učebný odbor

Vyučovaci predmet	Názov učebnice	Autor	Rok vydania
zdravoveda	Zdravoveda pre sanitárov	Prochotský, Kubicová	Osveta 2010
sanitárstvo			
prvá pomoc	Prvá pomoc	Hrabovský, J., Dvořáček, I. Rovný, I. a kol.	Osveta 1991

8.3.2 Didaktická technika

1. Prenosný spätný projektor
2. Počítače, tlačiareň
3. Kopírovací stroj a skener
4. Video a DVD prehrávač
5. Projekčné plátno
6. Televízor
7. Magnetofón
8. Rozhlasový prijímač

8.3.3 Materiálne výučbové prostriedky

1. Trojrozmerné modely, makety jednotlivých orgánov
2. CD, DVD – prezentácie pracovných postupov, BOZP, prvej pomoci
3. Softwerové programy určené pre prácu v odbore
4. Obrazy, tabule, mapy a schémy konštrukcií
5. Vybavenie odbornej učebne podľa normatívu podľa ŠVP – pre vyučovanie v učebnom odbore sú k dispozícii tri odborné učebne pre vyučovanie predmetu sanitárstvo (cvičenia) a jedna učebňa pre vyučovanie predmetu prvá pomoc

Minimálne materiálo–technického vybavenia 1 odbornej učebne pre predmet sanitárstvo (cvičenia)

Počet	Zostava pomôcok	Spotrebný materiál	Iné
1+1 pre každého žiaka	Základné vybavenie učebne, katedra + stolička, lavice, stoličky, tabuľa, skriňa na pomôcky		
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Vybavenie nemocničnej postele, matrac, vankúš, paplón, posteľná bielizeň, pomocné zariadenia postele -hrazdička, uzdička, rebríček, popruhy, zábrany, podložka na čítanie, jedálenský stolík ,nočný stolík, stolička, vozík na znečistenú bielizeň, štandardná posteľ, špeciálna posteľ, detská posteľ, model dospeljej figuríny		Odborná literatúra, audiovizuálne pomôcky
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Súbor pomôcok k základnému hygienickému filtru u dospelého pacienta- lavór, umývacie vrecúška, uteráky, mydlo, gumové podložky, hrebeň, fén, šampón na vlasy, manikúra, jednorazové podložky, jednorazové plienky, osobná bielizeň, zubná kefka, zubná pasta, pohár, model dospeljej figuríny	Jednorazové pomôcky, rukavice	Odborná literatúra, audiovizuálne pomôcky
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Pomôcky na vyprázdňovanie – močová fľaša, podložná misa, pohár na moč, zberné vrecko na moč, nádoba na zber moču	zberné vrecká na moč	
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Súbor pomôcok na čistenie pomôcok - dezinfekčné prostriedky, čistiace prostriedky, stolík s čistiacimi prostriedkami, nádoba na pracovný roztok, odmerný valec, odmerka, vedrá, podnos na odkvapkávanie umytých pomôcok, pomôcky z jednotlivých druhov materiálov, kefy, špongie, handry, ochranný odev na dezinfekciu, rukavice, rúška na tvár, emitné misky, obaly na sterilný materiál	Jednorazové pomôcky, dezinfekčné prostriedky	Odborná literatúra, audiovizuálne pomôcky
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Pomôcky na podávanie jedla – jedálenská súprava, príbory, slamky, poháre, podložky na ochranu odevov, jedálenský stolík, pomôcky na hygienu rúk	Jednorazový materiál	Odborná literatúra, audiovizuálne pomôcky
1 súprava pomôcok pre 1 skupinu	Súbor pomôcok na obväzovú techniku - jednotlivé druhy obväzového materiálu	Spotrebný obväzový materiál	Odborná literatúra, audiovizuálne pomôcky

1ks	Prezentačná technika – dataprojektor		Didaktická technika najmenej na úrovni dátového projektoru s počítačom
-----	--------------------------------------	--	--

Minimálne materiálo–technického vybavenia 1 odbornej učebne pre predmet prvá pomoc

Počet	Zostava pomôcok	Spotrebný materiál	Iné
1ks	figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu	zdravotnícky materiál a pomôcky na precvičovanie poskytovania prvej pomoci postihnutému v simulovaných podmienkach pre každého žiaka	odborná literatúra týkajúca sa poskytovania prvej pomoci pre každého žiaka didaktická technika najmenej na úrovni dátového projektoru s počítačom
1ks	vybavená lekárnička		
pre každého žiaka, podľa potreby	obväzový materiál- všetky druhy, dlahy, dezinfekčné pomôcky		
1 ks	nosidlá, deky		

8. 4 Podmienky bezpečnosti a hygieny práce

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne počas vyučovania v laboratórnych podmienkach a odbornej klinickej praxe - praxe vo výučbových zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb. Škola postupuje podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok a pod.

V priestoroch určených na vyučovanie žiakov sú utvorené podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie sú podľa platných technických predpisov vytvorené podmienky na bezpečnú prácu. Žiaci sú pred začiatkom vyučovania v laboratórnych podmienkach a odbornej klinickej praxe preukázateľne a dôkladne poučení o organizácii, priebehu vyučovania, zásadách o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, o hygienických predpisoch, o pravidlách bezpečnej obsluhy technických zariadení, o používaní ochranných prostriedkov. Dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a hygieny pri práci sa vyžaduje kontrolovať.

9 VYUŽITIE ŠVP V ŠKOLSKOM VZDELÁVACOM PROGRAME PRE VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Vzdelávanie dospelých je v súčasnej dobe stále viac ovplyvňované koncepciou celoživotného vzdelávania, ktorá predstavuje zásadnú zmenu v poňatí celého vzdelávacieho systému. Systém celoživotného vzdelávania, ktorý sa postupne začína vytvárať a realizovať, umožní plynulý prechod, spoluprácu a prekryvanie medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, zamestnania a podnikania. Zmeny v odvetvovej štruktúre našej ekonomiky si vyžadujú vyššiu úroveň kvalifikovanosti dospelých. Dôraz sa kladie tak na všeobecné, ako aj na odborné kvalifikácie. Koncepcia štátnych vzdelávacích programov je zameraná predovšetkým na populáciu mladých ľudí, a to hlavne z hľadiska všeobecných cieľov vzdelávania. Denná forma štúdia pre dvoj a trojročné študijné odbory je pre dospelú populáciu výnimočná. Dospelí musia využívať iné možnosti a formy vzdelávania a to večernú, diaľkovú, individuálnu, kombinovanú alebo formou dištančného vzdelávania, kde je vzdelávanie spojené so získaním kompetencií v oblasti informačných a komunikačných technológií. Práve informačné a komunikačné technológie môžu zohrať významnú úlohu vo vzdelávaní dospelých. Pri koncipovaní vzdelávania dospelých podľa ŠVP je potrebné zohľadniť špecifické črty tejto kategórie dospelých žiakov:

- **špecifická funkcie a cieľov vzdelávania dospelých** – vzdelávanie dospelých plní nielen funkciu kvalifikačnú, pri ktorej získavajú absolventi počiatočnú kvalifikáciu na úrovni ISCED 3C ale tiež funkciu zvýšenia kvalifikácie v danom odbore štúdia na úrovni ISCED 3A. Ide o typ štúdia, ktorý vedie k získaniu vyššieho stupňa vzdelania potrebného pre prístup k ďalšiemu vzdelávaniu na vyššej úrovni ISCED 3B alebo ISCED 3A. Vzdelávanie dospelých na stupni ISCED 3A sa realizuje formou nadstavbového štúdia, ktoré je súčasťou štátnych vzdelávacích programov na úrovni ISCED 3A. Podmienky vstupu do týchto vzdelávacích programov sú stanovené štátnym vzdelávacím programom. Dospelí žiaci, ktorí ukončili vzdelávanie v základnej škole v štátnom vzdelávacom programe na úrovni ISCED 2A majú teda možnosť vstúpiť na úroveň ISCED 3C a po jeho absolvovaní môžu pokračovať vo svojom štúdiu na stupni ISCED 3A formou nadstavbového štúdia,
- **situčné špecifická vzdelávania dospelých** sú späté tak s rodinným, ako aj s pracovným a spoločenským životom dospelých. Preto vzdelávacie programy musia veľmi citlivo reagovať na túto situáciu dospelých a ich individuálne vzdelávacie potreby, a to tak z hľadiska obsahu vzdelávania, ako aj z hľadiska zodpovedajúcich metód výučby, kontroly štúdia a pod. V obsahu vzdelávania je potrebné zobrať do úvahy primeranosť obsahu všeobecného vzdelávania, ktorý je často mechanicky prebraný z programov počiatočného vzdelávania a nezodpovedá vedomostiam, zručnostiam, ani životným skúsenostiam dospelých. V oblasti hodnotenia vzdelávacích výstupov sa musíme predovšetkým orientovať vo väčšej miere na individualizáciu hodnotenia, ktoré umožňuje aj individuálne tempo učenia a prípravu na záverečné hodnotenie dospelých, **osobnostné špecifická dospelých** súvisia hlavne s vekovou vyspelosťou jednotlivcov. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že dospelí žiaci bývajú zrelší, skúsenejší, a preto aj cieľavedomejší a spoľahlivejší. Naproti tomu bývajú často citlivejší na prípadné študijné úspechy alebo neúspechy. Vyšší stupeň samostatnosti vedie však aj k tomu, že vzťah učiteľa a žiaka býva na vyššej partnerskej úrovni, a preto učiteľia bývajú skôr konzultanti a radcovia ako klasickí učiteľia. Základnou črtou učiteľa dospelých žiakov by mal byť veľmi taktný záujem o žiaka spojený so snahou pochopiť jeho ťažkosti a zábrany súvisiace s výučbou a učením. Podmienkou práce učiteľa je úcta k dospelému žiakovi pri rešpektovaní jeho osobnosti, záujmu, schopnosti, ale i vlastných predstáv o sebe samom. So žiakom ho spája spoločný cieľ, ktorý by mal byť realizovaný na základe partnerstva a spolupráce. Preto učiteľ musí prispôbovať svoju rolu v triede, ale aj postupy práce pri vyučovaní. Neexistuje optimálna didaktická metóda, ktorá má svoje výhody a nevýhody. Oblasť vzdelávania dospelých by mala byť prienikom klasických školských metód a vhodne zvolených ďalších metód, ktoré sa ukázali ako najefektívnejšie pre ďalšie odborné vzdelávanie. Veľká pozornosť by sa mala venovať aj samoštúdiu žiakov a teda metódam učenia sa.

10 ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

Cieľom záverečnej skúšky (ďalej len „ZS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a overenie, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolania a odborných činností na ktoré sa pripravujú.

Predmetom ZS je preukázať schopnosti žiakov ako preukázať:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií,
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť

ZS pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- písomná časť,
- praktická časť,
- ústna časť.

V písomnej, praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme. Jednotlivé časti ZS musia vychádzať z cieľových požiadaviek schváleného štátneho vzdelávacieho programu, pričom ich obsah je koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

Cieľom písomnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov vychádzajúcich z cieľových požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľom praktickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopností využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

ZS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu s aplikáciou na konkrétny učebný odbor. Ďalšie podrobnosti o ZS sú upravené platnými predpismi MŠ SR.

10.1 Témy záverečnej skúšky

Záverečná skúška je zásadným vzdelávacím výstupom absolventov 1-ročných učebných odborov. Vykonaním ZS získajú absolventi na jednej strane odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane majú možnosť ďalšieho vzdelávania na vyššom stupni. Vysvedčenie o záverečnej skúške potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie – odbornú kvalifikáciu.

Pri ZS má žiak využívať a aplikovať vedomosti, zručnosti a kompetencie z rôznych predmetov komplexne. Pri ZS sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať medzipredmetové vzťahy v odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie. Vzdelávací štandard určuje vzdelávací výstup ako stupeň stanovenia vedomostí, zručností a/alebo postojov a hodnotovej orientácie, ktoré má žiak preukázať po ukončení vzdelávania. Určuje merateľnosť a hodnotenie vzdelávacích výsledkov. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Odpovedá na otázku, čo sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil štúdium. Je základom pre sumatívne hodnotenie založené na výkonových kritériách.

Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo urobiť v tom istom čase, kedy sa formulujú vzdelávacie výstupy. Skompletizovanie tém na záverečné skúšky znamená identifikáciu vzdelávacích výstupov. Každý vzdelávací výstup má priamy vzťah k výkonovým a obsahovým štandardom. Postup prác na témach pre ZS je účelné rozložiť do niekoľkých etáp a etapy do logicky usporiadaných krokov. Téma pre ZS je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý/ktorú má žiak v priebehu ZS riešiť. Je formulovaná v podobe konkrétnej úlohy,/činnosti, ktoré sú obdobou pracovnej činnosti na danej pracovnej pozícii priamo na pracovisku v rámci daného povolania (alebo skupín povolaní).

Téma ZS (ďalej len „téma“) je **integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Profilová časť témy ZS sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov, ktoré sú určené v rámci profilových predmetov. Aplikačná časť ZS uvádza všetky dôležité väzby a súvislosti, ktoré dopĺňajú profilovú časť. Každá profilová a aplikačná časť ZS má svoje podtémy, ktoré sú koncipované tak, aby absolvent mal možnosť v plnom rozsahu pochopiť komplexnosť témy a preukázať naplnenie všetkých výkonov v rámci danej témy.

Každá téma:

- vychádza z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečuje, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy ZS
- uplatňuje hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných
- vychádza z rozsiahlejších tematických celkov odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožňuje a podporuje využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy, umožňuje preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiava pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém je potrebné vyvarovať sa nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme ZS komplexne nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejaviť pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov,
- téma nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov. Orientujú a podporujú žiaka na preukázaní požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň.

Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové – prioritné, aplikačné – príbuzné a doplňujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných predmetov daného učebného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠkVP odporúčame používať relevantnú metodiku. ŠVP poskytuje iba odporúčania na tvorbu ŠkVP.

Súčasťou tém pre praktickú časť ZS musia byť aj jasne deklarované podmienky, za ktorých môže byť daná téma vykonaná. Týka sa to:

- materiálnych podmienok,
- priestorových podmienok,
- pomôcok.

10.2 Hodnotenie záverečnej skúšky

Hodnotenie ZS je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Kontrola vzdelávania sa skladá: zo zisťovania výsledkov vzdelávania, preverovanie alebo skúšanie žiakov, počas ktorého meriame ich výkon a zisťujeme, čo žiak vie, a čo nevie alebo čo by mal vedieť. Ide o zisťovanie stupňa cieľov vzdelávania – skúšanie žiakov, posúdenie výsledkov vzdelávania, hodnotenie, čiže porovnanie výsledkov činnosti žiakov zistených preverovaním podľa určených požiadaviek, noriem, kritérií, atď. – hodnotenie žiakov.

V systéme hodnotenia výsledkov ZS sa sledujú:

- vedomosti (fakty, pojmy, princípy, zákony, teória, atď.) sú osvojené (pochopené, zapamätané), poznatky o cieľoch, spôsoboch, požadovaných výsledkoch akejkol'vek cieľavedomej činnosti,
- zručnosti ako schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností. Sú súborom relevantných vedomostí a skúseností potrebných pre výkon špecifickej práce alebo úlohy. Sú všeobecné (generické, základné), špecifické odborné,
- spôsobilosti (kompetencie) sú schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor činností na určitej úrovni výkonu. Sú preto súhrnom vedomostí, zručností a postojov.

Vzdelávacie výstupy predstavujú **základ pre kritériálne hodnotenie** vedomostí žiaka. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

10.3 Cieľové požiadavky na záverečnú skúšku

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov – profilu absolventa.

10.4 Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov na záverečnej skúške

Rozsah a obsah úloh záverečnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretickej a praktickej prípravy.

Ústna časť záverečnej skúšky

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie,
3. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
4. samostatnosť prejavu,
5. schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov.

Praktická časť záverečnej skúšky

1. pochopenie úlohy,
2. analýza úlohy,
3. voľba pracovného postupu,
4. správny výber pomôcok, materiálov, zariadení,
5. správny pracovný postup
6. organizácia práce na pracovisku,
7. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
8. ochrana životného prostredia,
9. komunikácia s pacientom, personálom,
10. spokojnosť pacienta
11. správny výsledok práce.

Písomná časť záverečnej skúšky

Písomná časť záverečnej skúšky preukáže schopnosť syntézy nadobudnutých odborných vedomostí, zručností a postojov na zadanú tému, ktorú žiak vypracuje ako komplexnú písomnú prácu podľa vopred stanovených kritérií:

- kritérium rozsahu práce,
- kritérium vecnej a odbornej správnosti spracovanej témy,
- kritérium gramatickej a štylistickej správnosti spracovanej témy,
- kritérium formálnej úpravy textu spracovanej témy.

10.5 Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie záverečnej skúšky

Priestory:

1. odborné učebne školy – písomná časť ZS a ústna časť ZS,
2. interné a chirurgické oddelenie Nemocnice A. Leňa, a.s. Humenné – praktická časť ZS.

Povolené pomôcky:

1. súbory pomôcok potrebné pre realizáciu výkonov vyplývajúcich z formulácie témy praktickej časti záverečnej skúšky
2. súbory pomôcok vyplývajúce z formulácie témy ústnej časti záverečnej skúšky,
3. odborná literatúra,
4. písacie potreby.